

[Niels Helveg Petersen.]

nødvendigt at tilrettelægge en politik, der sigter imod mere ambitiøst at nå varige resultater på disse områder. Vi ser, at der er et finansieringsbehov for staten i det kommende år på 21 mia kr. Dette tal er i sig selv så alarmerende, at det viser, at der er behov for ikke kun nogle øjebliksløsninger, men noget, der virkelig peger langt frem.

Jeg vil ikke have dette misforstået. Jeg indser meget vel, at med folketingets sammensætning og problemernes omfang er situationen vanskelig for regeringen, men det, som regeringen skal dømmes på, det er, om den for sit vedkommende lægger en linje med et konstruktivt sigte. Statsministeren var under valgkampen inde på dette, ja, det var vel i virkeligheden et af de væsentligste temaer i statsministerens valgkamp. Jeg vil gerne nævne, hvad statsministeren f. eks. sagde på et pressemøde i Århus dagen før valget. Statsministeren betragter en flertalsløsning som den bedste løsning og betegner fortsættelsen af den socialdemokratiske mindretalsregering som den tredje eller fjerdebedste løsning. Det var, hvad statsministeren sagde før valget. Jeg tror, han mente det, og jeg ved, at mange vælgere var enige med ham, herunder også mange radikale og tidligere radikale vælgere.

Men hvad er der egentlig blevet af denne holdning efter valget? Statsministeren siger, at der har været ført forhandlinger om at danne en anden regering. Vi kender ikke noget til sådanne forhandlinger. Det kunne endda være, hvad det være ville, hvis der til gengæld havde været ført forhandlinger om de langsigtede økonomiske problemer, men det har der heller ikke været. Vi har intet hørt om det.

Statsministeren siger, at en flertalsregering ikke er aktuel, og det er en udtalelse, som jeg egentlig godt vil anholde, for sagen er jo den, at en statsminister har det altid i sin magt at gøre et spørgsmål aktuelt.

Jeg er nødt til at opholde mig ved forsvarsproblemerne. Hvad sagde socialdemokratiet og det radikale venstre om forsvaret før valget? Vore partier sagde, at man kunne ikke binde sig til bestemte beløbsrammer i 4 eller 6 år frem i tiden, uden at der var mulighed for at kræve, at forsvarsudgifterne også skulle indtages, hvis der blev tale om generelle nedskæringer på andre områder, f. eks. sociale og undervisningsmæssige områder. Den genforhandlingsklausul, som der til sidst blev enighed om

mellem socialdemokratiet, venstre, konservative, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti, opfylder ikke de krav, som vi opstillede før valget. Vel giver klausulen mulighed for at diskutere forsvarsudgifterne i lyset af den sikkerhedspolitiske situation og den økonomiske situation, men ingen mulighed for at forlange forsvarsbesparelser, der er parallelle med eventuelle nedskæringer på andre områder. Forsvarsudgifterne lægges nu fast for 4 år, der er ingen stigning i 4-årsperioden, men hvilken anden side af den offentlige virksomhed har på den måde et 4-årigt sikkerhedsnet under sig? Intet. Ikke selv de mest ømtålige områder inden for det sociale område, inden for uddannelsesområderne, faglige uddannelser eller støtten til arbejdsløse. Det radikale venstre har derfor taget forbehold over for den 4 års aftale, og det betyder meget enkelt, at det radikale venstre i forbindelse med finansloven hvert år vil tage stilling til sin holdning til forsvarsudgifterne.

Jeg vil vende mig til det, som er vort problem nummer et i dag og vil være det i de kommende år: beskæftigelsesproblemerne. Problemerne med beskæftigelsen må frygtes at ville blive langvarige, fordi den økonomiske aktivitet i hele den vestlige verden er lavere, end vi har været vant til, og fordi der fortsat er en stærkt stigende produktivitet. Disse ting tilsammen betyder, at vi må vente, at ledigheden desværre vil komme til at ligge på et højt niveau, hvis ikke ganske ekstraordinære foranstaltninger sættes ind.

Hvis man skal tvinge ledigheden nedad, så kommer det til at kræve en meget bevidst og kraftig indsats over en bred front for at smidiggøre nogle af vores stive regler og systemer. Vi må sætte ind for at fjerne en række forhindringer for, at lokale kræfter og personer kan sætte noget i gang.

I en vis forstand er de mange tusinde ledige offentligt ansatte, de modtager en understøttelse fra det offentlige, men der er det særlige ved de ledige, at de har et absolut forbud imod at foretage sig noget meningsfyldt. Jeg vil gerne nævne nogle områder, især inden for den offentlige virksomhed, hvor nytænkning er påkrævet.

Lad mig først nævne det forhold, at inden for det offentlige er mulighederne for individuelt fastsat arbejdstid meget ringe. Man kan nok få lov til, 2 personer, at dele en stilling, hvis det går højt. Men 2 personer kan ikke dele